

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 004-01/12-02/05

Urbroj: 5030112-12-2

Zagreb, 6. rujna 2012.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 07-09-2012	
Klasifikacijska oznaka: 021-12/12-09/46	Org. jed. 65
Šifra predmeta: 50-12-04	Pril. / Vrij. - / -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o pojavama diskriminacije za 2011. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/12-09/46, urbroja: 65-12-03, od 28. lipnja 2012. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o pojavama diskriminacije za 2011. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da prihvati Izvješće o pojavama diskriminacije za 2011. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio pučki pravobranitelj, aktom od 26. lipnja 2012. godine, uz sljedeće napomene:

U poglavlju 3. točki 3.1. "Diskriminacija temeljem rase ili etničke pripadnosti ili boje kože te nacionalnog podrijetla", uz ostalo, navodi se da značajan broj pripadnika nacionalnih manjina, osobito Srba starije dobi, Bošnjaka i Roma koji žive na području Republike Hrvatske i nadalje imaju poteškoća u postupku pribavljanja hrvatskog državljanstva. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske napominje da se postupak stjecanja hrvatskog državljanstva provodi sukladno zakonskim propisima, a jedini kriterij za stjecanje hrvatskog državljanstva svakog podnositelja zahtjeva jest ispunjenje pretpostavki propisanih Zakonom o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, br. 53/91, 70/91 - ispravak, 28/92, 113/93 i 130/2011), neovisno o nacionalnom, socijalnom, vjerskom, kulturnom ili drugom podrijetlu osobe.

Odredbom članka 19. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, broj 130/2011), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. godine, povratnicima u Republiku Hrvatsku omogućeno je povoljnije stjecanje hrvatskog državljanstva po svim pravnim osnovama koje se vežu uz odobreni boravak. Naime, sukladno navedenom članku, osobama koje su na dan 8. listopada 1991. godine imale prebivalište u Republici Hrvatskoj priznata je potrebna duljina trajanja boravka u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva, uz uvjet da u Republici Hrvatskoj imaju odobren stalni boravak. Dakle, odmah po odobrenju stalnog boravka, ove osobe mogu podnijeti zahtjev za hrvatsko državljanstvo.

Osim toga, u svrhu educiranja i pomoći u ostvarivanju statusnih pitanja, ostvarena je suradnja nadležnih tijela državne uprave sa zastupnicima i predstavnicima romske, bošnjačke, srpske i drugih nacionalnih manjina. Suradnja se provodi putem brojnih zajedničkih sastanaka, međusobne korespondencije i informiranja o sadržaju zakonskih odredbi za stjecanje hrvatskog državljanstva. Također, u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva pripadnika nacionalnih manjina zahtjevi se žurno rješavaju uz pružanje kvalitetne pravne pomoći.

Vezano uz preporuku pučkog pravobranitelja o potrebi unaprjeđenja sadašnjeg modela stambenog zbrinjavanja, uz uvođenje jednakog pravnog režima za korisnike stambenog zbrinjavanja na cijelom području Republike Hrvatske u pogledu sadržaja i opsega prava, Vlada Republike Hrvatske napominje da se u tom smislu već postupa. Naime, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije pokrenulo je postupak izrade novog propisa koji će na jedinstven način urediti pitanja povratka i prava povratnika, koja su trenutno uređena različitim propisima. Napomene pučkog pravobranitelja navedene o ovom Izvješću razmotrit će se i uzeti u obzir i kod donošenja navedenog propisa.

Vezano uz rješavanje sudskih postupaka koji se odnose na naknadu ulaganja privremenih korisnika u privatnu imovinu, Vlada Republike Hrvatske napominje da je u svibnju 2011. godine donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 57/2011), u kojemu je propisano da Republika Hrvatska preuzima obveze vlasnika imovine prema korisniku imovine za isplatu uloženi sredstava. Naime, ako je privremeni korisnik, koji je ostvario pravo na stambeno zbrinjavanje na teret sredstava državnog proračuna, uložio vlastita sredstva u taj objekt, Republika Hrvatska će izvršiti prijebaj njegovih uloženi sredstava sa sredstvima Republike Hrvatske utrošenima za njegovo stambeno zbrinjavanje, te će mu isplatiti samo iznos razlike sredstava. U vezi s povratom navedeni sredstava privremenim korisnicima pokrenuto je ukupno 28 sudskih postupaka, od čega je riješeno 14 predmeta. U odnosu na neriješene predmete, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Državno odvjetništvo i nadležni sudovi već su poduzeli zakonski predviđene mjere. Nadležna općinska državna odvjetništva su, na inicijativu Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u većem broju tih predmeta poduzela konkretne mjere radi stupanja u pravni položaj vlasnika u navedeni sudskim postupcima, te će se i nadalje provoditi sve mjere vezane uz ubrzanje rješavanja preostali 14 predmeta. Od donošenja navedeni izmjena i dopuna Zakona o područjima posebne državne skrbi jedan je predmet riješen pravomoćnom presudom, a u još dva predmeta sudovi su donijeli nepravomoćne odluke u korist vlasnika.

Osim toga, a vezano uz preporuku broj 8., prema kojoj se predlaže stvaranje jasne strategije javnih medija u svrhu kontinuiranog praćenja i izvještavanja o manjinskoj problematici te razmatranje opravdanosti izdvajanja manjinskih tema u zaseban korpus, Vlada Republike Hrvatske ističe da je člankom 9. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (Narodne novine, br. 137/2010 i 76/2012) propisano da je Hrvatska radiotelevizija dužna proizvoditi, suproizvoditi i objavljivati programe namijenjene informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj na jezicima nacionalnih manjina, uključujući i programe za djecu na jezicima nacionalnih manjina. Ova obveza dodatno se uređuje i Ugovorom između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske, a programski sadržaji za nacionalne manjine sufinanciraju se i iz Fonda za poticanje pluralizma i raznolikosti elektroničkih medija, prema članku 64. Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine, br. 153/2009 i 84/2011), čime se potiču nakladnici neprofitne televizije i radija te komercijalni nakladnici da proizvode i objavljuju navedene programske sadržaje.

Nadalje, preporukom broj 11. preporuča se osigurati pravičnu naplatu televizijske pretplate umirovljenicima usklađivanjem visine pretplate s visinom prosječne mirovine. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske ističe da ovdje nije riječ o pretplati, nego o pristojbi koju plaća svaki vlasnik ili korisnik prijamnika, odnosno drugog uređaja za prijam radijskog ili audiovizualnog programa, u smislu članka 34. stavka 1. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji. Sukladno članku 35. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, visina mjesečne pristojbe iznosi najviše 1,5 posto prosječne neto mjesečne plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj, na temelju statističkih podataka za prethodnu godinu. Namjera zakonodavca bila je prvenstveno odrediti visinu pristojbe u odnosu prema ekonomskoj konjunkturi. Načelno, visina pristojbe je mogla biti određena i visinom prosječne mirovine ili nekog drugog ekonomskog pokazatelja. Zbog velike nejednakosti dohodaka, međutim, i tada bi u neravnopravnom položaju bili mnogi obveznici plaćanja pristojbe, poput radnika s nižim plaćama i nezaposlenih. To posebno vrijedi za umirovljenike, jer kada radnik s prosječnom plaćom danas ode u mirovinu njegova će se primanja približno prepoloviti. Unatoč činjenici da su umirovljenici u nezavidnoj ekonomskoj situaciji, Vlada Republike Hrvatske smatra da u ovom slučaju nije riječ o obliku diskriminacije.

Reforma pristojbe jedna je od ključnih točaka reforme medija koju će, putem rasprave o novoj medijskoj politici u sljedećih godinu dana provesti Ministarstvo kulture. Jedan od prijedloga koji će se svakako naći na dnevnom redu te rasprave je i određivanje pristojbe prema ekonomskom položaju obveznika, tako da oni s višim dohotkom plaćaju viši, a oni s nižim dohotkom proporcionalno niži iznos pristojbe, vodeći računa o tome da se prihodi Hrvatske radiotelevizije i drugih medija u javnoj funkciji ne naruše, kako ne bi došlo do erozije kvalitete programa i nezavidnog položaja radnika u tim medijima. Takvu temeljitu reformu, međutim, nije moguće provesti bez prethodne procjene njenih mnogostrukih učinaka i javne rasprave svih zainteresiranih, a njezin uspjeh ovisit će, sasvim sigurno, i o doprinosu pučkog pravobranitelja.

U međuvremenu, imajući u vidu teške ekonomske prilike u Republici Hrvatskoj, Vlada Republike Hrvatske je za 2012. godinu, sukladno zakonskoj ovlasti, Odlukom o utvrđivanju visine mjesečne pristojbe koja se plaća Hrvatskoj radioteleviziji za 2012. godinu (Narodne novine, br. 34/2012 i 62/2012) utvrdila niži iznos pristojbe za pojedine kategorije osoba obveznika pristojbe.

Zaključno, a vezano uz preporuku broj 29., prema kojoj se predlaže izmjena Zakona o elektroničkim medijima na način da se njime, osim elektroničkih publikacija, obuhvate i anonimni internetski forumi ili društvene mreže u svrhu suzbijanja diskriminacije i govora mržnje, Vlada Republike Hrvatske napominje da navedena preporuka nije provediva, s obzirom da Direktiva 2010/13/EU o audiovizualnim medijskim uslugama propisuje da se njezine odredbe ne primjenjuju na navedene platforme kao javne oblike iznošenja stavova. Također, navedena preporuka je, osim što zadire u pitanje slobode izražavanja, neprovediva i s aspekta instrumenata kojima raspolaže regulatorno tijelo - Vijeće za elektroničke medije, koje ne može nadzirati anonimne internetske forume ili društvene mreže.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Branka Grčića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Ranka Ostojića, ministra unutarnjih poslova, prof. dr. sc. Andreju Zlatar Violić, ministricu kulture, dr. sc. Jakšu Puljiza, zamjenika ministra regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa, Evelina Tonkovića, zamjenika ministra unutarnjih poslova, te prof. Berislava Šipuća, zamjenika ministrice kulture.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović